

ปัจจัยความฉลาดที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

QUOTIENT FACTORS AFFECTING DESIRABLE CHARACTERISTICS OF BACHELOR OF
EDUCATION CURRICULUM' S STUDENTS IN NAKHON PATHOM RAJABHAT UNIVERSITY

พิชญภา ยืนยาว (Pitchayapa Yuenyaw)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา 2) ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และ 3) ปัจจัยความฉลาดที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 264 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายคณะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านปัจจัยความฉลาดของนักศึกษาเท่ากับ 0.986 และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา เท่ากับ 0.983 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ความฉลาดทางปัญญา ความฉลาดทางศีลธรรมและจริยธรรม ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น ความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ และความฉลาดทางสังคม ตามลำดับ
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย มียุทธศาสตร์ในสาขาวิชาชีพครู เป็นคนดีของสังคม และเป็นครูดี ครูเก่ง ตามลำดับ
3. ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา ประกอบด้วย ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (X_6) ความฉลาดทางปัญญา (X_1) ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (X_4) และความฉลาดทางสังคม (X_5) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา (Y_{tot}) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 81.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $Y_{tot} = 1.91 + 0.93(X_6) + 1.23(X_1) + 1.06(X_4) + 0.23(X_5)$

คำสำคัญ: ความฉลาด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the level of students' quotient factors; 2) the level of students' desirable characteristics; and 3) the quotient factors affecting desirable characteristics of students. The research sample, derived by proportional stratified random sampling as distributed by faculty, was 264 bachelor of education curriculum's students in Nakhon Pathom Rajabhat University. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. The content validity index of instrument by index of item objective congruence (IOC) was 1.00. The reliability of quotient factors was 0.986 and desirable characteristics was 0.983. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the students' quotient was at a high level. These aspects were intelligence quotient, moral quotient, adversity quotient, play quotient, emotional quotient, social quotient, and creative quotient, respectively.

2. Overall and in specific aspects, desirable characteristics of students was at a high level. These aspects were teacher profession strategies, good person, and good teacher, respectively.

3. The students' quotient in the aspects of creative quotient (X_6), intelligence quotient (X_1), adversity quotient (X_4), and social quotient (X_5) together predicted students' desirable characteristics (Y_{tot}) at the percentage of 81.10 with statistical significance at .05. The regression equation was $\hat{Y}_{tot} = 1.91 + 0.93(X_6) + 1.23(X_1) + 1.06(X_4) + 0.23(X_5)$

Keywords: quotient, desirable characteristics, Bachelor of Education Curriculum

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาของประเทศให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ เน้นให้คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสุขภาพทั้งกายและใจที่สมบูรณ์ สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังที่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศเพื่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตามศักยภาพ สามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 เป็นไปตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่มุ่งเน้นในด้านการน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม สนับสนุน

และส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นความสำคัญในด้านความรู้และด้านคุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ ผสมผสานสาระความรู้ให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้าน ความรู้และคุณธรรมจึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกได้อย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 68)

ในสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี รวมทั้งทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญและมีคุณค่าที่สุดขององค์การที่จะทำให้องค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จ ทรัพยากรบุคคลจึงมีความสำคัญต่อองค์การเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์นั้น จำเป็นต้องมีทักษะและความสามารถในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างปกติสุข มีพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกขององค์การ และที่สำคัญการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากวิสัยทัศน์สำหรับการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้กำหนดว่า “สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มุ่งตอบสนองผู้เรียนในวัยเรียน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ เพื่อรองรับเปลี่ยนแปลงรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศในกระแสโลกาภิวัตน์ได้” (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550: 30) ทั้งนี้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในระดับที่สามารถทำงานในสังคมได้ เป็นพลเมืองที่ดีในสังคม ทำให้ระบบการศึกษาแตกต่างไปจากในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างมาก โดยนักศึกษาจะต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจำเป็นต้องมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจรรณญาณ ทั้งยังมีอิสระในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยมากกว่าอยู่ที่โรงเรียน ดังนั้น การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาให้เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกนั้นต้องมีการพัฒนาความสามารถในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งจะให้ความสำคัญกับความฉลาดด้านเชาวน์ปัญญา (Intelligence Quotient: IQ) หรือความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence: EQ) เพียงอย่างเดียวหนึ่งคงไม่สามารถทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ดังที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของมหาวิทยาลัยได้ ดังนั้นนักศึกษาจึงจำเป็นต้องเพิ่มพูนศักยภาพของตนในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมอีก อาทิ ความฉลาดด้านจริยธรรม (Moral Quotient: MQ) ก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน เนื่องจากในสังคมปัจจุบันที่กระแสการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การจะนำความสุขสงบและความเจริญก้าวหน้ามาสู่สังคมนั้น ๆ ได้ คนในสังคมมีจริยธรรม มีจิตใจที่ดีงาม จะทำกิจการงานใดก็ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลมีคุณค่ามีประโยชน์ และสร้างสรรค์คุณงามความดี อันเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองต่อไป และพร้อมที่จะเผชิญปัญหาภัยกับอุปสรรคและสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วย

จิตใจที่เข้มแข็ง มุ่งตรงสู่เป้าหมายที่เราใฝ่ฝัน แล้วเพียรพยายามเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Dubrin (2007 อ้างถึงใน พิชาภพ พันธุ์แพ, 2554: 106) ที่สรุปไว้ว่ามนุษย์จะสมบูรณ์ได้ต้องมี “ความสมดุลของความฉลาด” ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ความฉลาดทางปัญญา (Intelligence Quotient: IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) ความฉลาดทางด้านศีลธรรมและจริยธรรม (Moral Quotient: MQ) ความฉลาดในการเผชิญปัญหา (Adversity Quotient: AQ) และ ความฉลาดทางสังคม (Social Quotient: SQ) บุคคลส่วนใหญ่เชื่อว่า ผู้ที่มีระดับความสามารถทางสติปัญญาสูง จะประสบความสำเร็จในการเรียน สามารถประกอบอาชีพ และเข้าทำงานในตำแหน่งที่ดี ทั้งนี้เพราะความสามารถทางสติปัญญาสามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการปฏิบัติงานในอาชีพต่าง ๆ ได้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว จากงานวิจัยของวีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2551: 4) ค้นพบว่า การมีความสามารถทางสติปัญญาอยู่ในระดับสูง ไม่ได้เป็นหลักประกันว่าจะประสบความสำเร็จในอาชีพ หรือความสำเร็จในชีวิตเสมอไป และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล พุ่มช้าง และปริญญา มีสุข (2560: 647) ได้ศึกษาองค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถาบันการศึกษาไทย พบว่า องค์กรแห่งความสุขประกอบด้วย ความสุขทางด้านจิตใจ ความสุขทางด้านสังคม ความสุขทางการเงิน ความสุขทางสมอง ความสุขของครอบครัว ความสุขทางด้านร่างกาย ความสุขจากการปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบ ความสุขทางวัฒนธรรม และความสุขจากการผ่อนคลาย ดังนั้นความฉลาดที่จำเป็นต่อการเป็นบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด นักศึกษายังต้องมีความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (CQ: Creativity Quotient) และความฉลาดที่เกิดจากการเล่น (Play Quotient) เพิ่มเติมอีกด้วย ดังนั้นนักศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู จึงควรดำรงตนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถาบันศึกษานั้น ๆ ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้บัณฑิตในหลักสูตรครุศึกษานับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม พร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ปัจจัยที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาสายครุศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ก็ควรพัฒนาความฉลาดในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม สังคม การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ระดับปัจจัยความฉลาดของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
3. ปัจจัยความฉลาดที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา ประกอบด้วย ความฉลาดทางปัญญา (IQ: Intelligence Quotient) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ: Emotional Quotient) ความฉลาดทางศีลธรรมและจริยธรรม (MQ: Moral Quotient) ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (AQ: Adversity Quotient) ความฉลาดทางสังคม

(SQ: Social Quotient) ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (CQ: Creativity Quotient) และ ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น (Play Quotient) ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตัวแปรการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) ความฉลาดทางปัญญา (IQ: Intelligence Quotient) 2) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ: Emotional Quotient) 3) ความฉลาดทางศีลธรรมและจริยธรรม (MQ: Moral Quotient) 4) ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (AQ: Adversity Quotient) 5) ความฉลาดทางสังคม (SQ: Social Quotient) 6) ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (CQ: Creativity Quotient) และ 7) ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น (Play Quotient)

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิตครูศาสตร์ที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 1) เป็นคนดีของสังคม 2) เป็นครูดี ครูเก่ง และ 3) มียุทธศาสตร์ในสาขาวิชาชีพครู

ทบทวนวรรณกรรม

ความฉลาด (Quotient)

คุณภาพการศึกษาไทยในปัจจุบันอยู่ในขั้นวิกฤต อยู่ในสภาพที่ต้องได้รับการดูแลและเยียวยาเป็นพิเศษ ซึ่งมีผลมาจากหลายสาเหตุ หนึ่งในนั้นก็คือปัญหาการเรียนการสอนของครูอาจารย์ที่ไม่สามารถตอบรับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งผู้เรียนบางคนสามารถเรียนรู้ได้เร็ว แต่บางคนเรียนกลับรู้ได้ช้า ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเรา ก็คือ Intelligence Quotient หรือความชาญฉลาดทางสติปัญญา แต่ความฉลาดก็ยังไม่ใช่ว่าสิ่งจำเป็นที่สุด มนุษย์ควรจะต้องมีองค์ประกอบของความฉลาดทั้ง 7Q อย่างประสมประสาน ซึ่งจะทำให้คนเราได้ชื่อว่าเป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” ซึ่งจะช่วยให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ในยุคโลกาภิวัตน์ ที่สังคมกำลังถามหาคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งความฉลาดที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตให้เป็นพลโลกที่ดี (สุทธิชัย ปัญญโรจน์, 2560) ประกอบด้วย

1. ความฉลาดทางปัญญา (IQ: Intelligence Quotient) เป็นความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การคำนวณ การใช้เหตุผล การเชื่อมโยง การแก้ปัญหาเชิงตรรกะ

2. ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ: Emotional Quotient) เป็นความสามารถในการรับรู้ เข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่น รู้จักรอคอย รู้จักกฎเกณฑ์ระเบียบวินัย มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส และ มองโลกในแง่ดี สามารถควบคุมอารมณ์และยับยั้งชั่งใจตนเองและแสดงออกอย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสถานการณ์รอบข้างได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์ กระตือรือร้น มีแรงจูงใจ อยากรประสบความสำเร็จ เห็นคุณค่าและเชื่อมั่นในตนเอง

3. ความฉลาดทางศีลธรรมและจริยธรรม (MQ: Moral Quotient) เป็นความประพฤติดี รู้จักผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีจริยธรรม

4. ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (AQ: Adversity Quotient) เป็นความสามารถในการควบคุมกำกับและเอาชนะปัญหาอุปสรรคได้ มีความมุ่งมั่นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัวในการเผชิญปัญหาได้ดี และพยายามหาหนทางแก้ไขปัญหา เอาชนะอุปสรรคความยากลำบากด้วยตัวเอง

5. ความฉลาดทางสังคม (SQ: Social Quotient) เป็นความสามารถในการเข้าใจในการปฏิบัติตนเข้ากับคน สังคม และวัฒนธรรมที่ดีได้ ความสามารถในการเข้าสังคม มีมนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส การวางตัว บุคลิกภาพในการเข้าสังคม

6. ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (CQ: Creativity Quotient) เป็นความฉลาดทางความคิดริเริ่มคิดสร้างสรรค์ การมีจินตนาการ คิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ หรือ คิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา

7. ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น (Play Quotient) เป็นความฉลาดที่เกิดจากการเล่นหรือการเคลื่อนไหวร่างกาย เกิดจากความเชื่อที่ว่าการเล่นพัฒนาความสามารถได้หลายด้าน ทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย ความเฉลียวฉลาด ความคิดสร้างสรรค์ อารมณ์และสังคม โดยมีความมั่นใจในการเล่นเคลื่อนไหวของร่างกาย

คุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

การผลิตบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามปรัชญาของคณะ และสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ คณะครุศาสตร์ จึงกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. เป็นคนดีของสังคม

- 1.1 มีสุขภาพกายสมบูรณ์ และสุขภาพจิตดี
- 1.2 มีเจตคติที่ดีต่อมวลมนุษยชาติ
- 1.3 มีจิตสาธารณะ
- 1.4 มีค่านิยมและทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับสังคมไทย
- 1.5 ทำงานอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขตามครรลองธรรม
- 1.6 ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้

2. เป็นครูดี ครูเก่ง

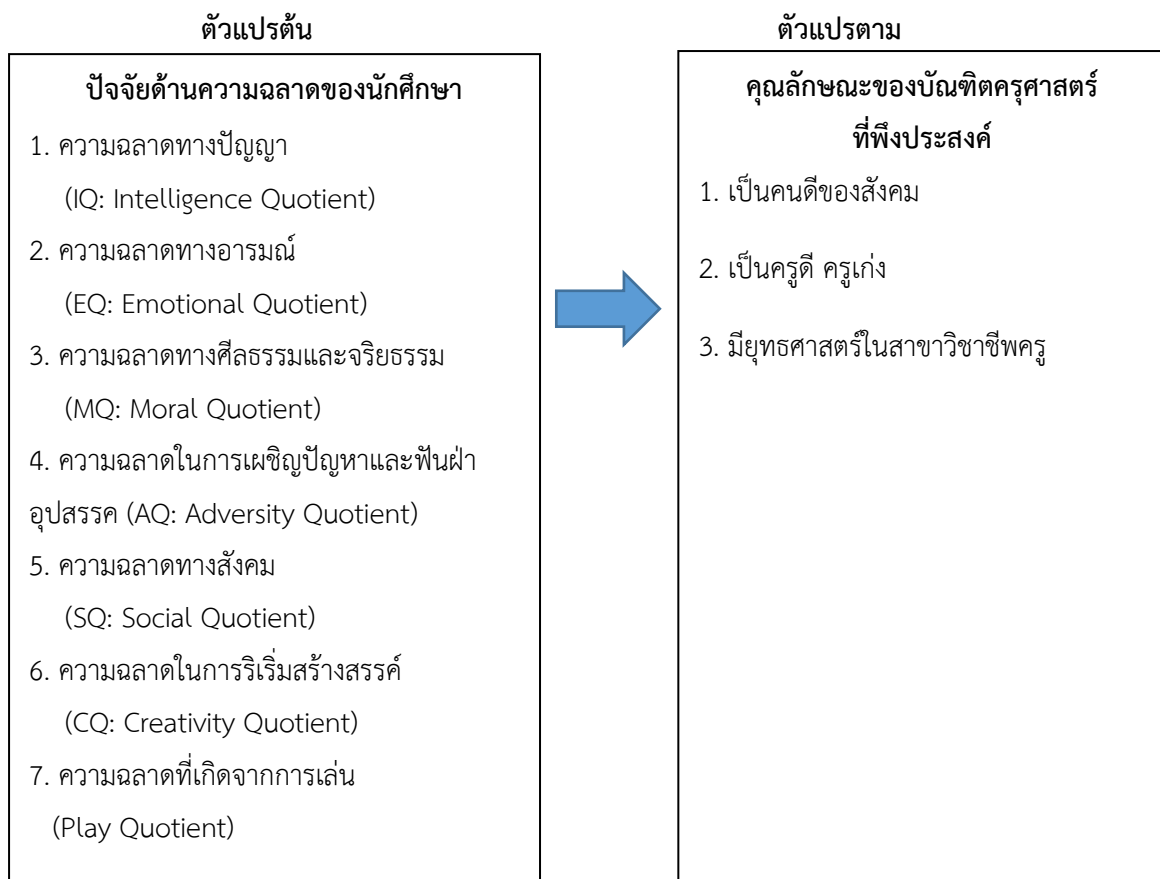
- 2.1 มีความรู้และสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครู
- 2.2 รักและศรัทธาในวิชาชีพครู
- 2.3 เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ใฝ่รู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
- 2.4 มีทักษะและเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้
- 2.5 เป็นผู้ผู้นำในการปฏิรูปการเรียนรู้
- 2.6 ขยัน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และอดทน
- 2.7 ความเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์ และเพื่อนร่วมงาน
- 2.8 ยึดหลักคุณธรรมในการปฏิบัติงาน และดำเนินชีวิต
- 2.9 เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

2.10 เข้าใจผู้เรียนและมีกระบวนการการช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ที่มีประสิทธิภาพ

3. มียุทธศาสตร์ในสาขาวิชาชีพครู

- 3.1 มีความรู้ ความสามารถในการศาสตร์ทางการสอน และการบริหารการศึกษา
- 3.2 มีทักษะการจัดการให้สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 3.3 รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่และฉลาดให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3.4 มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี
- 3.5 ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชาของตน

จากหลักการแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดัง
ภาพประกอบที่ 1

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
นครปฐม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 843 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 264 คน ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมดจำนวน 843 คน โดยเทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2557: 179-180) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยการกระจายตามคณะที่สังกัด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็น แบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ คณะที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความฉลาดของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) ความฉลาดทางปัญญา (IQ: Intelligence Quotient) 2) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ: Emotional Quotient) 3) ความฉลาดทางศีลธรรมและจริยธรรม (MQ: Moral Quotient) 4) ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (AQ: Adversity Quotient) 5) ความฉลาดทางสังคม (SQ: Social Quotient) 6) ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (CQ: Creativity Quotient) และ 7) ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น (Play Quotient)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 1) เป็นคนดีของสังคม 2) เป็นครูดี ครูเก่ง และ 3) มียุทธศาสตร์ในสาขาวิชาชีพครู

การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความฉลาดที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และทำการเลือกตัวแปรออกมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ สร้างแบบสอบถามและร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและของนิยามศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย นำมาตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้อกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด (Index of Item-objective congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงด้านปัจจัยความฉลาดเท่ากับ 0.986 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา เท่ากับ 0.983

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 264 ฉบับ เพื่อเก็บข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. ประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายถึงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้าน เพศ อายุ คณะที่สังกัด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายข้อ

1.3 วิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตรที่พึงประสงค์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นราย ด้านและรายข้อ

2. ปัจจัยความฉลาดที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตรที่พึงประสงค์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตรที่พึงประสงค์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยความฉลาดของของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.41) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความฉลาดทางปัญญา อยู่ในลำดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.45) รองลงมา ได้แก่ ความฉลาดทางศีลธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.41) ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.46) ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.50) ความฉลาดทางอารมณ์

(\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.53) ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.50) และ ความฉลาดทางสังคม (\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.49) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยความฉลาดของของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

(n = 264)

ปัจจัยความฉลาดของของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ความฉลาดทางปัญญา	4.35	0.45	มาก	1
2. ความฉลาดทางอารมณ์	4.16	0.53	มาก	5
3. ความฉลาดทางศีลธรรมและจริยธรรม	4.31	0.41	มาก	2
4. ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค	4.24	0.46	มาก	3
5. ความฉลาดทางสังคม	4.11	0.49	มาก	7
6. ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์	4.13	0.50	มาก	6
7. ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น	4.19	0.50	มาก	4
รวม	4.26	0.41	มาก	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

คุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.70) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ของนักศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมียุทธศาสตร์ในสาขาวิชาชีพรู อยู่ในลำดับสูงสุด (\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.69) รองลงมา ได้แก่ เป็นคนดีของสังคม (\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.80) และ เป็นครูดี ครูเก่ง (\bar{X} = 3.93, S.D. = 0.68) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

(n = 264)

คุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. เป็นคนดีของสังคม	4.01	0.80	มาก	2
2. เป็นครูดี ครูเก่ง	3.93	0.68	มาก	3
3. มียุทธศาสตร์ในสาขาวิชาชีพรู	4.11	0.69	มาก	1
รวม	4.01	0.70	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความฉลาดที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา ประกอบด้วย ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (X_6) ความฉลาดทางปัญญา (X_1) ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (X_4) และ ความฉลาดทางสังคม (X_5) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.811 ซึ่งแสดงว่า ด้านความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ ความฉลาดทางปัญญา ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค และ ความฉลาดทางสังคม สามารถร่วมทำนายคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ได้ร้อยละ 81.10 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.91 + 0.93(X_6) + 1.23(X_1) + 1.06(X_4) + 0.23(X_5)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.66 (Z_6) + 0.79(Z_1) + 0.70(Z_4) + 0.16(Z_5)$$

ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเกณฑ์ความฉลาดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตครุศาสตร์ที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

(n = 264)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	105.21	26.30	277.44*	.00
Residual	259	24.55	0.09		
Total	263	129.77			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	1.91		0.20	9.60*	.00
ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (X_6)	0.63	0.66	0.08	12.02*	.00
ความฉลาดทางปัญญา (X_1)	1.23	0.79	0.06	20.98*	.00
ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (X_4)	1.06	0.70	0.08	13.97*	.00
ความฉลาดทางสังคม (X_5)	0.23	0.16	0.7	3.09*	.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

R = 0.900 R² = 0.811 SEE. = 0.308

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่องปัจจัยความฉลาดที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ความฉลาดทางปัญญา ความฉลาดทางศีลธรรมและจริยธรรม ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น ความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ และความฉลาดทางสังคม ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนไทยตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี คือ เน้นจัดการศึกษาให้เป็นคนไทยรุ่นใหม่ ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนรองรับขึ้นไปตามระดับชั้น การศึกษาระบบใหม่จะเข้าแทนที่ระบบเก่าทั้งหมด และได้คนไทยรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ มีศีลธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นกำลังหลักในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ อย่างยั่งยืนต่อไป ในยุทธศาสตร์ที่ 3 “ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน” ได้ขยายความไว้ว่า “เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง โดยมีกรอบแนวทางที่ให้ความสำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ 2) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง 3) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ 4) การสร้างเสริมให้ คนมีสุขภาพที่ดี และ 5) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวใน การบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง” สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลพร นุชสุธรรม (2559: 505) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษายาบาลคณะพยาบาลศาสตร์วิทยาลัยเชียงราย ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี พบว่าความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านชั้นปี ที่ 1 และ 2 อยู่ในเกณฑ์ปกติทั้งด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ส่วนชั้นปี ที่ 3 ด้านเก่งและด้านสุขอยู่ในเกณฑ์ปกติแต่ด้าน ดีอยู่ในระดับเกณฑ์สูงกว่าปกติ และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยของแต่ละด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างชั้นปี ที่ 1, 2, และ 3 องค์ประกอบย่อยของด้านดีเรื่องการควบคุมตนเองอยู่ในระดับเกณฑ์สูงกว่าปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ จิตตมัน (2551: 49) ได้ศึกษาระดับความฉลาดทางจริยธรรมของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความฉลาดทางจริยธรรมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับนิธิภา อาจฤทธิ (2559: 1302) ได้ศึกษาระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ด้านควบคุมสถานการณ์ ด้านระบุสาเหตุและความ รับผิดชอบ ด้านการรับรู้ผลกระทบ ด้านอดทนต่ออุปสรรค และรวมทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และสอดคล้องกับกาญจน์กมล สุวิทย์รัตน์ (2559: 127) ได้ศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการตระหนักรู้ทางสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การรับรู้ผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น องค์ประกอบด้านการรู้คิดทางสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การรู้คิดใน

พฤติกรรม การมีข้อเสนอแนะ ทางสังคม การตัดสินสภาพการณ์ทางสังคม และองค์ประกอบด้านการมีทักษะทางสังคม ประกอบด้วยองค์ ประกอบย่อย ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงออกทางสังคม นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม ก่อนการทดลองและหลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล กลุ่มฝึกอบรมมีความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ดังนั้นหากนักศึกษามีความฉลาดที่เหมาะสมก็จะส่งผลให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์เหมาะสมกับบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู เป็นพลเมืองที่ดีในสังคม และเป็นครูดี ครูเก่ง เป็นกำลังในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยได้ต่อไป

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย มียุทธศาสตร์ในสาขาวิชาชีพครู เป็นคนดีของสังคม และเป็นครูดี ครูเก่ง ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต เพื่อผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู จะต้องพิจารณาองค์ประกอบของการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ โดยที่ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและ ประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ ได้กำหนดเกณฑ์การรับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตร ประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐาน หลักสูตร 2) มาตรฐานการผลิต 3) มาตรฐานบัณฑิต หรือมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษาโดยปริญญาหรือ ประกาศนียบัตรที่ คุรุสภาให้การรับรอง ต้องผ่านการประเมินมาตรฐานดังกล่าวโดยให้คุรุสภาประเมิน มาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการผลิต และให้สถาบันประเมินมาตรฐานบัณฑิตหรือมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2557) อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์หลักสูตร 5 ปี ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนใน 6 ด้าน คือ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี และ 6) ทักษะการ จัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) สอดคล้องกับงานวิจัยของรพีพร ฉายวิมล (2557: 13) ได้สรุปว่ามหาวิทยาลัยมีบทบาทในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้รู้ เข้าใจความสามารถทางปัญญาของตน ภูมิใจในวัฒนธรรมที่มีคุณค่า รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก 2) การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีจิตลักษณะมุ่งที่จะช่วยสร้างสรรค์ตน ให้เป็นผู้รู้จักอัตลักษณ์แห่งตน รู้ว่าตนเป็นใคร ช่วยเหลือสังคมได้อย่างไร เป็นผู้ที่สามารถรักษาสมดุลของโลกธรรมชาติและโลกแห่งข่าวสารข้อมูลได้ดี มีทักษะปฏิบัติต่อโลกที่เหมาะสม และ 3) การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ได้ ทำเป็น รู้จักวิธีการเรียนรู้ และรู้จักเรียนรู้เพื่อช่วยสร้างสรรค์ระบบขององค์การสังคมที่เหมาะสม โดยมหาวิทยาลัยควรปรับเปลี่ยนกระบวนการ บทบาท เป้าหมาย และวิธีการในการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้ค้นพบอัตลักษณ์แห่งตนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์แห่งบัณฑิตในสถาบันของตนได้ สอดคล้องกับจันทรา สอนสังข์ (2558: 31-32) ได้ศึกษาพัฒนามาตรฐานคุณ ภาพของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ผลการพัฒนามาตรฐานคุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ประกอบไปด้วยมาตรฐาน 6 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ ในการประกอบวิชาชีพครู 2) ด้านทักษะการคิดและการ เรียนรู้ 3) ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านคุณลักษณะ และ ทักษะการดำเนินชีวิต 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรมต่อวิชาชีพ และการปฏิบัติตน และ 6) ด้านทักษะวิชาชีพครู ดังนั้นการที่นักศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพครูเข้าใจและสามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดได้ ก็ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ บรรลุได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของสังคม และส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของไทยให้เพิ่มมากขึ้น

3. ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา ประกอบด้วย ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ ความฉลาดทางปัญญา ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค และความฉลาดทางสังคม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งการจะพัฒนาคนในประเทศให้บรรลุจุดหมายดังกล่าว จำเป็นจะต้องพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดทางปัญญา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหรือทักษะในการแก้ปัญหา รวมทั้งทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ทั้งนี้บัณฑิตที่จะไปประกอบอาชีพครูในอนาคตควรเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน อบรมขัดเกลาและให้คำแนะนำ มีความเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับผู้เรียน สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรตามต้องการได้ เพราะการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของครูจึงส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นครูจึงพัฒนาวิชาชีพของตนให้มีความก้าวหน้า มีทัศนคติเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นผู้ที่รอบรู้มีข้อมูลข่าวสารอย่าง กว้างขวาง รู้จักวินิจฉัยตนเองตามความเป็นจริงก่อนเพื่อทราบจุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง พร้อมยอมรับเพื่อปรับเปลี่ยนตนเองให้เห็นคุณค่าในตนเอง พยายามสร้างแรงบันดาลใจให้กับตนเอง แสวงหาความรู้และสะสมประสบการณ์การทำงานอย่างมืออาชีพ เพื่อสร้างพลังในตนเองให้สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของจำนงค์ แจ่มจันทรวงศ์ และคณะ (2560: 277) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูผู้สอนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยเชียงราย ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูผู้สอนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยเชียงราย คือ ปัจจัยการสนับสนุนจากสังคม ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยทัศนคติต่อการประกอบวิชาชีพครู และปัจจัยลักษณะงานที่ปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย รุ่งเรือง และ ชีรวัดณ์ จันท์ก (2560: 29) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาผู้นำสู่การสร้างแรงบันดาลใจสร้างเสริม ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญของผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ จินตนาการ (Imagination) ความยืดหยุ่น (Flexibility) วิสัยทัศน์ (Vision) และ การแก้ปัญหา (Problem Solving) โดยแนวคิดรูปแบบการพัฒนาผู้นำสู่การสร้าง แรงผลักดันเชิงสร้างสรรค์

ประกอบด้วย การส่งเสริมความสร้างสรรค์จากองค์กร หัวหน้างาน และผู้ร่วมงาน การเปิดโอกาสให้มีการทำงานอย่างอิสระ การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นและเพียงพอในการทำงาน ทั้งนี้ต้องมีการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่แสดงถึงความไว้วางใจและสนับสนุนและกระตุ้นให้มีความคิดใหม่ ๆ รวมทั้งมีการให้ความรู้ในกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการเสริมสร้างให้เกิดองค์ประกอบของผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ จินตนาการ ความยืดหยุ่น วิสัยทัศน์ และการแก้ปัญหา ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้นำให้เป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และมีความรู้ความสามารถในการสร้างแรงผลักดันเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ดังนั้นบัณฑิตที่จะก้าวไปเป็นครูในอนาคตนับว่าเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการจัดการศึกษา ชีตความสามารถหรือ คุณลักษณะของครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ครูจึงต้องมีการพัฒนา ศักยภาพและความสามารถของตนเองให้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตลอดจนเจตคติที่ดีต่อความเป็นครูและวิชาชีพ เป็นครูอย่างแท้จริง เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สามารถจัดกระบวนการจัดเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความฉลาดของนักศึกษาด้านความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ และความฉลาดทางสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในสองอันดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และสนับสนุนกิจกรรมที่พัฒนาความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ และความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น
2. จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาด้านเป็นครูดี ครูเก่ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมเสริมกิจกรรมให้นักศึกษาเข้าใจและสามารถพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะให้สอดคล้องกับการดำรงตนเป็นครูดี ครูเก่ง ได้อย่างเหมาะสม
3. จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยความฉลาดของนักศึกษา ได้แก่ ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ ความฉลาดทางปัญญา ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค และความฉลาดทางสังคมส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มีความฉลาดดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาองค์ประกอบความฉลาดของนักศึกษา เพื่อสำรวจความฉลาดของนักศึกษาอาจมีองค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น พลาณามัยสมบูรณ์ (HQ: Health Quotient) การมองโลกแง่ดี (OQ: Optimist Quotient) และ สร้างสรรค์จินตนาการ (UQ: Utopia Quotient) เป็นต้น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดของนักศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาความฉลาดในแต่ละด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)**

พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2552). **2552 ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย

จิณัฐตา สอนสังข์. (2558). “การพัฒนามาตรฐานคุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี.”วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 9,
ฉบับที่ 2 (เดือนกุมภาพันธ์-กรกฎาคม): 22-36.

จำนงค์ แจ่มจันทรวงศ์ และคณะ. (2560). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูผู้สอนของนักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยเชียงราย” **Veridian E-Journal, Silpakorn
University ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.** ปีที่ 10, ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม –
เมษายน): 269-280.

นิธิภา อางฤทธิ. (2559). **ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยรังสิต.** การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2559 (RSU National
Research Conference 2016): 1302-1308.

พัชรินทร์ จิตตมัน. (2551). **ความฉลาดทางจริยธรรมและเจตคติต่ออาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยี
คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (พื้นที่พระนครใต้).** วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิกุล พุ่มช้าง และปริญญา มีสุข. (2560). “การวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งความสุขของ
สถาบันการศึกษา.” **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์
และศิลปะ.** ปีที่ 10, ฉบับที่ 2 (เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม): 647-663.

- พิชาภ พันธ์แพ. (2554). **ผู้นำกับการจัดการเปลี่ยนแปลง** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: แอคทีฟ พรินท์.
- รพินทร์ ฉายวิมล. (2557). “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย: การเปลี่ยนแปลงเชิงพัฒนาการและกระบวนการพัฒนาอัตลักษณ์.” **วารสารศึกษาศาสตร์**. ปีที่ 25, ฉบับที่ 3 (เดือนกันยายน-ธันวาคม): 1-13.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2557). **ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556**. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ 130 ง 4 ตุลาคม 2556.
- วิไลพร นุชสุธรรม. (2559). “ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัย เชียงราย.” **วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. ปีที่ 4, ฉบับที่ 4 (เดือนตุลาคม – ธันวาคม): 505-519.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2551). **เชาว์อารมณ์ (EQ) ดัชนีเพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิต** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย รุ่งเรือง และ อีระวัฒน์ จันทิก. (2560). “รูปแบบการพัฒนาผู้นำสู่การสร้างแรงผลักดันเชิงสร้างสรรค์.” **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**. ปีที่ 10, ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม – เมษายน): 29-46.
- สุทธิชัย ปัญญโรจน์. (2560). **IQ EQ AQ CQ PQ MQ และSQ ในการพัฒนาตนเอง**. สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2560, จาก www.drsuthichai.com.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2557). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560-2564)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551-2554)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบาย และแผนอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- _____. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.